

provincie Drenthe

provincie
groningen

gemeente Tynaarlo

Gemeente Assen

Informatiebijeenkomst Toekomst Groningen Airport Eelde

Groningen, 24 oktober 2016

- Meer dan 25 jaar ervaring in de luchtvaartsector
- Van 1989 – 2001 gewerkt voor de Schiphol Groep
- Geeft leiding aan de implementatie van complexe projecten en het vormgeven en tot stand brengen van publiek-private transacties
- Airport Strategy Advisor
- Recente projecten:
 - Lithuania Airports Concession: Team Leader / Transaction Advisor
 - Suriname: Airport Sector specialist
 - Teheran International Airport (IKAC): Transaction Advisor
 - Maastricht Aachen Airport Concession: Team Leader / Transaction Advisor
 - Twente Airport Concession: Team Leader / Transaction Advisor

Hans Mohrmann

Executive Vice President

InterVISTAS Consulting

Strategische Verkenning gebaseerd op onafhankelijk extern onderzoek:

- Een analyse van de **luchtvaartmarkt** en in het bijzonder het passagierspotentieel (door Lufthansa Consulting GmbH);
- Een analyse van het **bestuurs- en exploitatiemodel** van GAE NV (door Stratagem Group)
- Een verkenning naar de **maatschappelijk toegevoegde waarde** van de luchthaven voor Noord-Nederland en kansen om die te vergroten en te verdiepen (door Berenschot Consulting)
- Een **maatschappelijke kosten- en batenanalyse** (door ECORYS Nederland BV)

In aanvulling:

- NOM en VNO-NCW Noord is gevraagd het **draagvlak** voor de luchthaven onder bedrijven en andere belanghebbende organisaties inzichtelijk te maken
- Nysingh Advocaten is gevraagd **juridisch** advies op te stellen betreffende aspecten vanuit het ondernemings- en het Europese mededingingsrecht

Strategische context:

- Focus op de **ontwikkeling en exploitatie van de luchthaveninfrastructuur** en daarmee verbonden vastgoed en terreinen van Groningen Airport Eelde NV
- Een **Luchthavenbesluit** (actualisatie exploitatievergunning) is nodig op basis van de Wet luchtvaart: Rijk vereist een **garantie** van de aandeelhouders omtrent dekking van eventuele exploitatieverliezen en investeringen voor **ten minste 10 jaar** (op basis van een gedragen en geactualiseerde business case)
- De **vrije liquiditeit** (vrij besteedbare middelen) van Groningen Airport Eelde NV bereikt in 2017 de **kritische ondergrens** van € 2,4 miljoen
- Er moeten op korte termijn **investeringen** worden gedaan in de **brandweervervoorziening** en de **passagiersterminal** om aan wettelijke dan wel markttechnische normen te voldoen
- In 2018 wordt verwacht dat **Lelystad Airport** operationeel zal worden op het gebied van het aanbieden van low cost en charter vluchten. Deze **concurrent** raakt de kern van de huidige marktsegmenten van Groningen Airport Eelde in **38,7%** van het **primaire marktgebied**

Optie 1 – Klein vliegveld

- Geen commerciële vluchten meer (referentie: Teuge Airport)
- Financiële bijdrage: minimaal € 9,6 miljoen
- Netto verlies van 138 arbeidsplaatsen in Noord-Nederland
- Toename reistijdverliezen passagiers
- Afname exploitatietekorten (over 10 jaar verlies van € 2 miljoen)
- Afname geluidshinder en emissies
- Negatief effect noordelijk vestigingsklimaat
- Maatschappelijk effect: € 89 miljoen negatief
- Kan op termijn leiden tot *sluiting*

Optie 2 – Vakantievluchten

- Minder commerciële vluchten als gevolg van toename concurrentie
- Vakantiecharters en beperkt aantal lijnvluchten blijft de kern
- Financiële bijdrage: € 28,5 miljoen
- Netto verlies van 69 arbeidsplaatsen in Noord-Nederland
- Toename reistijdverliezen passagiers
- Toename exploitatiekosten (over 10 jaar verlies van € 27 miljoen)
- Geringe afname geluidshinder en emissies
- Maatschappelijk effect: € 51 miljoen negatief

Optie 3 – Toegangspoort Noorden

- Meer commerciële vluchten als gevolg van actieve marktstrategie
- Naast vakantie charters ook hub feeder en low cost vluchten (stedentrips)
- Financiële bijdrage: € 46 miljoen
- Netto winst van 75 tot 136 arbeidsplaatsen in Noord-Nederland
- Reistijdwinst passagiers
- Positieve exploitatie-effecten (over 10 jaar winst van € 8 tot 14 miljoen)
- Geringe toename geluidshinder en emissies
- Positief effect noordelijk vestigingsklimaat
- Maatschappelijk effect: € 30 - 54 miljoen positief

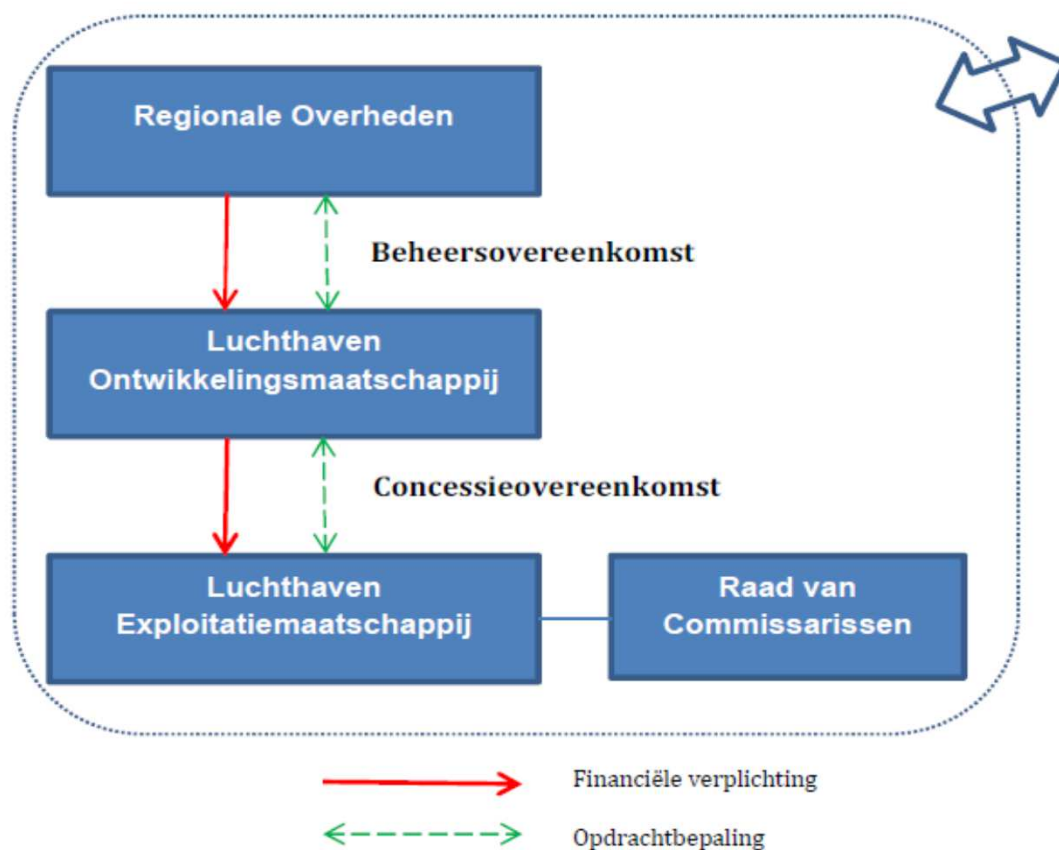

Eventuele keuze voor groei vereist een andere aanpak:

- Meer **sturing** op **maatschappelijk rendement** en **prestaties** dan enkel op kosten met een focus op de middellange termijn
- Forse **verlaging** van de **luchthaventarieven** naar **marktconform niveau**
- Publieke bekostiging van brandweer en security (Niet-Economische Diensten van Algemeen Belang) buiten de luchthavenexploitatie
- Meer aandacht voor **business development** en vergroting **marktregie** door de opzet van een **Foreign Visitors Fund**
- Aanbod van een **excellente luchthaveninfrastructuur** die voldoet aan de wettelijke en markttechnische normen: investering in brandweervoorziening en passagiersterminal
- Versterking om gebruik te maken van de diensten van Groningen Airport Eelde **inzet regionaal bedrijfsleven**

Langdurige collectieve steun vanuit de regio voor de luchthaven

Indirecte sturing via LEM-LOM kan daarbij helpen...

Externe actoren:

- Rijk (bevoegd gezag)
- ILT
- ICAO
- EU - DG Competitie

Beheersovereenkomst:

- Eigendom terreinen en activa
- Instandhouding en beheer huidige/toekomstige gecertificeerde basisluchthaveninfrastructuur
- Beheer en ontwikkeling vastgoed en gronden niet primair verbonden aan de luchthavenfunctie
- Beheer 'Foreign Visitors Fund'
- Vergoeding NEDAB
- Bewaking prestatieafspraken LEM
- Integratie met omgeving

Concessieovereenkomst:

- Exploitatie luchthaveninfrastructuur
- Aansturing diensten luchtvaartveiligheid en beveiliging
- Routeontwikkeling en grondafhandeling
- Regulier onderhoud en operaties
- Financiële verantwoording NEDAB

Panelleden - Onderzoekers

- Hans Mohrmann – *InterVISTAS Consulting BV*
- Peter Weinberger – *Lufthansa Consulting GmbH*
- Gerik ten Berge – *Stratagem Group BV*
- Robert Piers – *ECORYS Nederland BV*
- Cees Dekker – *Nysingh Advocaten-Notarissen*
- Gerben van den Berg – *Berenschot Consulting*

Berenschot

Planning Besluitvormingsproces

	Provincie Drenthe	Provincie Groningen	Gemeente Groningen	Gemeente Assen	Gemeente Tynaarlo
Opiniërende discussie in raad/staten	Woensdag 26 oktober Cie. FCBE	Woensdag 26 oktober Cie. MEE	Dinsdag 1 november Cie. W&I		
Einde publieksconsultatie via site	Zondag 6 november				
Commissie-behandeling	Wo. 30 november	Wo. 30 november	Wo. 14 december	Do. 8 december	Di. 22 november
Besluitvorming Raad/PS	Wo. 14 december	Wo. 14 december	Wo. 21 december	Do. 22 december	Di. 6/22 december

provincie Drenthe

provincie
groningen

gemeente Tynaarlo

Gemeente Assen

Informatiebijeenkomst Toekomst Groningen Airport Eelde

Groningen, 24 oktober 2016